

Вывод: величины погрешностей, обусловленные объективными факторами, особенно в начальном диапазоне давлений весьма значительны, и при определении структурной прочности связных грунтов в полевых условиях их необходимо учитывать.

УДК 7.017

БІОПСИХОЛОГІЧНІ СИСТЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ

Тагирця І.Г.

Науковий керівник – д.п.н. проф. Ермакова С.С.

Анотація. У статті аргументовано теоретичні засади проблеми розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників за свою суттю, що є процесом адаптації студентів до організаційного та управлінського змісту професійної підготовки. Уточнено поняття «професійна індивідуальність майбутнього художника». Подано концептуальні параметри розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників у контексті застосування сукупності освітніх заходів та сформованих методологічних позицій у період переходу сучасного вишу з режиму традиційного функціонування в інноваційний режим формування професійного індивідуального потенціалу особистості майбутнього художника.

Ключові слова: професійна індивідуальність, розвиток професійної індивідуальності, інтегральна методика, парадигма мислення, біопсихологічна система.

Постановка проблеми. Глобальна економічна криза, потужні соціальні, технологічні, маркетингові тренди, стрімкі політичні зміни, безліч нових викликів, що змушують сумніватися сучасних викладачів вітчизняних вишів у традиційних освітніх моделях, - усе це вимагає дедалі ефективних підходів до керування процесом професійної підготовки. Саме тому зростає популярність різноманітних моделей освітнього розвитку та інтерактивних методик управління змін. Серед найбільш популярних – інтегральна методика, практична інноваційна освітня модель, що описує «паралельну» еволюцію мислення щодо усіх сфер життя. Інтегральна динаміка класифікує провідні системи цінностей та парадигм професійного мислення, характерні як для окремої людини, так і для соціальних структур різного масштабу.

Розуміння системи цінностей та парадигм мислення надає ключ до проникнення у суть різних організаційних структур сучасних вишів, а також стадій життєвого циклу, методик та інструментів розвитку професійної індивідуальності майбутніх фахівців.

Мета публікації полягає у розробці організаційної структури дослідження проблеми, провідними компонентами якої стали психологічні засади усвідомленого самовизначення майбутніми художниками параметрів розвитку своєї індивідуальності з-за допомогою біопсихосоціальної системи.

Задачі: сформувати психолого-педагогічні засади розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників та обґрунтувати напрями реалізації концепції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтегральна динаміка нашого дослідження починалась з вивчення та класифікації домінантних систем цінностей і парадигм мислення з метою розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників. Так для кожної стадії розвитку особистості характерний певний спосіб сприйняття і розуміння світу (парадигма мислення) – все, що відбувається з людиною і навколо неї, вона ніби пропускає крізь фільтр власного сприйняття. Та кожна парадигма мислення диктує певні моделі розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників.

Принагідно зауважено, що у дослідженні для позначення парадигм мислення ми застосували кольорові маркери, винайдені К.Кованом та Д.Беком [1,2]

Розвиток процесів мислення, та саморозвиток сприяє виробленню уміння координувати особистісні природозумовлені можливості і необхідні соціально - професійні утворення .

Результатами досліджень сучасних науковців, наш практичний досвід та проведене спостереження дало змогу передбачити, що сучасна молодь спроможна скординувати індивідуально - особисті і професійно необхідні якості, апробуючи набуті професійно - функціональні ролі, що особливо відчувалось відчувається на завершальному етапі професійного навчання майбутніх фахівців і на етапі входження й адаптації майбутніх художників до професійного середовища.

Отож, ми вважаємо, що до процесу набуття професійно - функціональних ролей, їх саморозвитку можна і потрібно готуватися заздалегідь, створюючи середовище оволодіння способом самопізнання, особистісної ідентичності. Психологічною базою розвитку індивідуальності у майбутніх художників є креативність мислення, поведінкова гнучкість, індивідуальне цілісне ставлення до

людей як суб'єктів творення розвивальної інформації. Завдяки їм майбутній художник реалізує індивідуальний потенціал, перетворюючи його у власне психологічне утворення – професійну індивідуальність. Кожна парадигма мислення у такому випадку задає свій унікальний спосіб сприйняття і розуміння світу. Картина світу майбутнього художника у такому розумінні являє собою потужний фільтр, крізь який пропускається все, що він бачить, чує і відчуває. Вся ця інформація певним чином інтерпретується. Відтак, те чому немає місця у картині світу, може бути відфільтроване. Фільтрація, у свою чергу відбувається несвідомо.

Так, у процесі нашого дослідження виникла необхідність переосмислення картин світу різних студентів, що приймали участь в експерименті. В результаті було з'ясовано, що широкий спектр – це картини світу різних людей, і якщо їх уявити у формі веселки, то ми спромоглися виокремити 7 «чистих» кольорів. І хоча «чистих» кольорів як таких не існує, нам все ж було зручно використати саме їх, щоб описати світ. З огляду на сказане, професійна індивідуальність майбутнього художника визначалася нами як сукупність індивідуальних особистостей студента та представлено нами у вигляді кольору. Такі кольорові картини світу ми називали парадигмами мислення.

Таким чином *парадигми мислення майбутнього художника* це система координат у просторі картини світу майбутнього фахівця. Люди, які мислять у рамках різних парадигм мислення, виглядають так, ніби дійсно живуть у різних світах. Тому ми взяли до уваги референцію, уведену К. Грейвз [3], - «світи», (або *біопсихосоціальні системи*).

В основі формально-динамічних характеристик індивідуальності міститься сукупність всіх біологічних властивостей майбутнього фахівця [4]. Однак було відмічено, що не всі біологічні системи рівнозначні в детермінації формально-динамічних властивостей психіки, з них властивості центральної нервової системи. Формально-динамічні властивості формуються поступово, як системна якість узагальненої інтеграції біологічних властивостей, оптимально поєднаних з діяльністю. Залежно від рівня узагальнення в індивідуальній парадигмі мислення ті чи інші біопсихологічні системи. Так, якщо узагальнення відбувається з урахуванням біологічних та динамічних властивостей – то маємо справу з темпераментом; якщо ж узагальнення здійснюється з урахуванням змістових та операційних особливостей когнітивних механізмів, то маємо справу з інтелектом.

Парадигми мислення, та розвиток професійної індивідуальності від одних парадигм до інших – є предметом вивчення інтегральної

методики. Від самого народження людина проходить крізь різні біопсихосоціальні системи. Усі біопсихосоціальні системи розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників можна уявити у вигляді двох груп: ті, які актуалізують професійні здібності, і ті що розкривають індивідуальність майбутнього фахівця.

Таким чином розвиток професійної індивідуальності майбутніх художників – це забезпечення динамічності у взаємодії процесів реалізації індивідуальних властивостей і надбання майбутніми фахівцями соціально необхідних якостей щодо майбутньої діяльності. У свою чергу поняття «професійна індивідуальність майбутнього художника» - це сукупність природно заданих властивостей, що складають біопсихосоціальну систему розвитку соціально значущих якостей майбутнього фахівця.

Результати дослідження. На базі педагогічної лабораторії керівником якої є Єрмакова С.С. у рамках стартапу «Життя як проект розвитку» при кафедрі філософії, політології, психології та права, нами було проведено психологічну гру для усіх бажаючих студентів архітектурно-художнього інституту під назвою «Пізнай себе». Метою гри стало спрямування інтересу студентів до самого себе. Гра допомогла студентам у цікавій інтерактивній формі визначити свій внутрішній потенціал та сприяла оволодінню навичок саморегуляції. Зразки психодіагностичного матеріалу стали новими підходами у визначенні психологічних засад розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників. Зміст психодіагностичного матеріалу у розвитку індивідуальності майбутніх художників виступав професійними опорами становлення їхнього індивідуального професіоналізму.

Специфіка стратегічно орієнтованих засад дослідження відображені у змісті хронодинамічних стратегій біопсихосоціальних систем розвитку професійної індивідуальності майбутніх художників. Принагідно зауважимо, що поняття «хромодинаміка» було взяте із сучасної фізики, де воно позначає взаємодію кварків у середині елементарних частинок: «хромо» тому, що кварки позначаються різними кольорами, і «динаміка», адже вони взаємодіють у часі. У випадку даного дослідження є і кольори і розвиток – тому термін саме «хромодинаміка» був доречний.

Узагальнені результати дослідження засвідчили, що кожен студент розвивається послідовно, проходячи за період професійної підготовки декілька «ціннісних станів» відображенням яких є «укладена» біопсихосоціальна система розвитку професійної індивідуальності.

Висновки. На основі результатів дослідження встановлено, що професійна індивідуальність – це не вияв «запасного» особистісного утворення, а інтегрована за змістом професійна властивість, що проектується як очікувана результативність розвитку на етапі професійної підготовки.

Література

1. Д.Бек, К.Кован. Спиральна динаміка. Управление цінностями, лідерством и изменениями. – СПб.: Бест Бизнес Букс, 2010.
2. Ч. Джесткобс. Неироменеджмент. –К.:Companion. Group, 2011. - 314 с.
3. Graves C., Cowan C.C., Spiral Dynamics. Matering valves leadership and change. –Blackwell publishing, Oxford, 2006. -153 р.
4. Русалов В.М. Биологические основы индивидуально-психологических различий. – М.: Наука, 1979.- 352с.
5. И.Адизес. Управление жизненным циклом корпорации. СПб., Питер, 2007. – 215 с.

УДК-727.7

ТИПОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ МУЗЕЕВ МИРА

Таку А.И., гр. А-303.

Научный руководитель – доц. Плахотная Н.А.

Аннотация: Музей-это учреждение, которое занимается собиранием, изучением, хранением естественной истории, духовной и материальной жизни. Это место, где происходит соприкосновение нашего тела и мозга с искусством. Музей дает посетителям представление о культуре народа, проживающего в этой местности и показывает историю развития этого общества. Одной из важнейших категорий классификации является профиль музея, то есть его специализация. Основополагающим признаком классификации здесь выступает связь музея с конкретной наукой или видом искусства, техникой, производством и его отраслями.

В статье рассматриваются одни из самых знаменитых и необычных музеев мира.

Главной изюминкой этого белоснежного здания является “Солнечный Бриз” - “крылья”, которые раскрываются в солнечную погоду и складываются в пасмурную, или в ночное время.